

5. Демська-Будзуляк Л. Драма свободи в модернізмі: пророчі голоси драматургії Лесі Українки. К.: Академвидав, 2009. 184 с.
6. Камю А. Міф про Сізіфа. *Камю А. Міф про Сізіфа. Бунтівна людина/ пер. з франц. О.І. Жупанського*. Харків: Фоліо, 2022. 446 с.
7. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / упоряд. Ю.І. Ковалів. Т. 1. К.: Академія, 2007. 624 с.
8. Назаренко В. Механічне яйце: новели. Львів: ЛА «Піраміда», 2014. 180 с.
9. Рошко М. Кривавий місяць над Минчелом: містичні оповідання. Ужгород: Мистецька лінія, 2000. 56 с.
10. Ульяненко О. Про свободу. *Нерви ланцюга. 25 есеїв про свободу*. Львів: Лексикон, 2003. С. 166-170.
11. Філософський енциклопедичний словник/ ред. колегія: В.І. Шинкарук (гол.) та ін.; Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. Київ, 2002. 744 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-65>

EDUCATIONAL MANAGEMENT FOR VICTORY AND PEACE (ANTHROPOLOGICAL PARADIGM AND CRISIS)

ОСВІТНІЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЗАРАДИ ПЕРЕМОГИ ТА МИРУ (АНТРОПОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА ТА КРИЗА)

Melnyk V. V.

*Doctor of Philosophy, Professor,
Head of the Department of
Management, Systems Analysis and
International Relations
Ukrainian Pedagogical Dragomanov
University
Kyiv, Ukraine*

Мельник В. В.

*доктор філософських наук,
професор,
завідувач кафедри менеджменту,
системного аналізу та міжнародних
відносин
Український державний університет
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Більшість уявлень особистості, закріплених в менеджменті, є психологічними. Миротворча освіта в Донецькій області це управлінська система цінностей і норм поведінки, що втілює поняття

про добро і зло, справедливість і несправедливість, порядність і нечесність.

Мета – проблема незламної та миротворчої освіти в основному досліджується на рівні визначення й аналізу української антропології та аксіології і спектру цінностей сучасного вчителя, їх порівняльної характеристики з представниками інших професій, спроб класифікації ціннісних орієнтацій педагога. Перш за все, проблеми, з якими стикається освіта в конфліктному регіоні де йдуть воєнні дії, це визначення ціннісних українських орієнтацій та української ідентичності, боротьба з рейковою інформацією та квазіцінностями й квазікультурою. Питання, пов'язані з визначенням феномена незламної особистості, яка існує в екзистенціальній кризі, відчуваючи при цьому страх перед смертю та боязнь перед невідомим. Боязнь завжди передбачає наявність будь-якої певної загрози. Боятися, наприклад, людей, обставин, умов, явищ тощо. Тобто джерело боязні завжди визначене. Інакше страх. Будь-який предмет, який збуджує страх, відсутній. Людина не може навіть сказати, що її страшить. Саме в цій невизначеності й проявляється основна властивість страху. Це почуття виникає без будь-якої видимої і певної причини. Через це людина і не здатна чинити опір, оскільки невідомо, звідки страх наступає.

Проблемою освіти Донецького регіону є переоцінка цінностей, де відкривається чинне існування В екзистенціалізмі, згідно з Р.Меєм, людина сприймається завжди в процесі становлення, у потенційному переживанні кризи, [1, с.8] яка властива західній культурі, у якій вона переживає тривогу, відчай, відчуження від самої себе і конфлікти. Людина навчилася існувати в умовах війни і при цьому не втратила здатність мислити й усвідомлювати своє буття, тобто вона розглядається в екзистенціалізмі як відповідальна за своє існування. Дитина почала швидко усвідомлювати себе і бути відповідальною за себе, якщо не хоче стати самою собою. Але кожного дня факт смерті ставить у глибині питання про людину та її сенс життя. Життя в цьому світі має сенс саме тому, що є смерть, і людина відчуває страх перед нею. Сенс пов'язаний з кінцем. І якщо б не було кінця, тобто якби людина могла жити вічно, то життя втратило би свій автентичний сенс. Смерть – крайній жах і крайнє зло – виявляється єдиним виходом із дурного часу у вічність, і життя безсмертне й вічне виявляється досяжним лише через смерть. Отже, в педагогічній площині, шляхів і засобів їх цілеспрямованого розвитку у майбутнього управління, розглядалися недостатньо, що, ймовірно, пов'язано зі складністю, міждисциплінарністю, поліфункціональністю, динамізмом самого

явища ціннісних орієнтацій. Певні складнощі викликає і специфіка викладання в умовах війни, коли завтра може і не бути або відчуючи себе на антропологічній межі вчитель не втрачає української ідентичності і жаги до життя. Це пояснюється недетермінованістю причинно-наслідкових зв'язків і достатньо варіативно-явним (стохастичним) розвитком ціннісних орієнтацій. У зв'язку з цим положенням стає очевидним, що формалізація змісту освіти в системі вищої освіти, з погляду чітко визначених ціннісних орієнтацій, неможлива. Необхідність посилення аксіологічної підготовки майбутнього вчителя є одним з пріоритетних напрямків модернізації вищої педагогічної освіти.

У XXI столітті в житті й професійній діяльності багатьох українських менеджерів настає момент, коли набуття ними досвіду і досягнення значного рівня компетентності призводить до необхідності глибокого світоглядного та онто-аксеологічного осмислення сенсу і розуміння своєї екзистенції. Це осмислення звичайно переслідує певну мету. По-перше, загальна критична спрямованість цього осмислення відкриває можливості істотного розуміння феномену управління як самої освітньої складової, як толерантності, так і підвищення рівня її ефективності. По-друге, в людській свідомості існує потреба я хочу бути і я хочу знати, але щоб бути, треба знати і гносеологічне осмислення дозволяє людині більш чітко визначитися з відповідністю обраної нею професії і професійної діяльності своїм здібностям, спроможностям та природним схильностям.

Розглянуті умови і значення управління як маніпуляції, сугестії та екзистенційного осмислення людиною своєї професії, професійної діяльності, а також себе і свого місця в ній мають безпосереднє відношення до освітнього менеджменту. Можна навіть стверджувати, що саме в цій сфері управління проявляється найбільш чітко, повно і яскраво. Це зумовлено, по-перше, істотною суспільною значущістю вищої освіти, по-друге, складною структурою управлінської діяльності викладачів, по- третє, необхідністю забезпечення не тільки високої професійної і соціальної компетентності майбутніх фахівців, але ще й їхнього належного виховання та особистісного розвитку.

Сьогодні в миротворчій освіті ми стали не тільки свідками, а й безпосередніми учасниками якісно нового етапу розвитку людської цивілізації. Основна особливість його полягає у переході до європейського демократичного та інноваційного типу світового розвитку, коли зміни практично у всіх сферах суспільного життя відбуваються так швидко, що ми не встигаємо їх пізнавати та розуміти. За цих умов суспільство висуває

принципово нові вимоги до системи освіти, дистанційної освіти, яка має відігравати визначальну роль у їх кадровому забезпеченні, у підготовці менеджерів, управлінців, економістів, в умовах маргінального та демократичного суспільства, або нового незалежного суспільства знань (Knowledge Society, K-society). Існують різні підходи до розуміння сутності і змісту освітнього менеджменту. За першим підходом освітній менеджмент розглядається як певною мірою абстрактно теоретичні роздуми про сутність управління в освіті. Другий же підхід вважає своїм завданням формування у менеджерів культури філософського мислення, уміння осмислювати цілі й сенс своєї діяльності та тих проблем, що її супроводжують, а також прищеплення такої культури студентам як майбутнім фахівцям. Отже, у цьому відношенні, в аспекті індивідуальної сутнісної направленості страху, любові, свободи в певному значенні визначають людське існування та націлену на цілком і повністю індивідуальну освітню парадигму. Подібно до того, як свобода відкриває «те, що треба», так і освіта відкриває єдине, що можливе: унікальні можливості людини. Свобода спроможна побачити людину в усій неповторності, як абсолютну індивідуальність, якою вона є.

На сьогодні нам намагаються нав'язати антигуманізм, квазі цінність та фашистську ідеологію в освіті і ці нарцисичні налаштування посилено підживлюються й обслуговуються сучасною культурою. Один із блискучих описів заперечення смерті як феномена культури і ще однією відмітною рисою західної культури є культивування обессивно-компульсивних рис особистості таких, як перфекціонізм, високі стандарти, порядок, контроль.

Менеджмент в освіті досліджує найбільш загальні закономірності функціонування і розвитку освіти як важливого соціального феномену чи соціальної необхідності. Сучасна соціальна філософія і психоаналіз припускає сугестію, рефлексію, екзистенцію, на той чи інший об'єкт, явище чи проблему, можливість різних підходів до розв'язання проблем. Менеджмент в українській освіті розглядає відношення людини-управлінця саме як мікрочастинку всесвіту. Сьогодні управлінці за своїм психотипом невротичні, нарцисичні особистості, які нав'язують студентам певні квазіцінності та тоталітарну поведінку. Незалежно від цього, управління в освіті виходить з визнання необхідності широкого погляду на освіту як на важливу суспільну потребу й водночас на одну з життєвих потреб індивіда. Сьогодні кожний справжній менеджер повинен бути знайомий з основами психології, філософії освіти як одним з елементів його професійної компетентності, й однією з передумов ціннісного сприйняття ним своєї

професії і професійної діяльності. Вона стає підґрунтям його прагнення постійного вдосконалення своєї педагогічної майстерності і освітнього менеджменту. Більш того, освітній менеджмент сам є основою цієї культури. Він розвиває і дисциплінує мислення педагога, забезпечує чіткість його світоглядних позицій, свідоме використання методологічних принципів його діяльності, формування моральних норм і переконань та їх послідовне дотримання. Нарешті, управління в освіті сприяє формуванню системи життєвих цілей і цінностей педагога і прагнення прищеплювати їх студентам, допомогти їм знайти себе.

Важливою основою, в освіті яка виживає у війні, є розробка ученими-педагогами моделі ідеальної людини, основним компонентом якої є внутрішня досконалість особистості, стресостійкість, ідентичність що виражається в духовних основах людини. Перш за все, освіта на Донбасі виявила можливості унікального гуманістичного наповнення освітньої діяльності, що мають генетичне народне коріння і антропоцентризм.

При розгляді аксіологічних підходів в освіті слід спеціально виділяти такі типології цінностей, основою для створення яких є особистість. В цьому випадку типологія включає політичні, екзистенціальні, етичні, естетичні ціннісні орієнтації, які точно орієнтують на зміст людського в людині.

Література:

1. Менеджмент: навч. посіб. / за ред. Г. В. Щокіна, М. Ф. Головатого, О.В. Антонюка, П. Сладкевича. Київ : МАУП, 2007. 760 с.
2. Менеджмент : підручник / Мостенська Т. Л., Новак В. О., Луцький М. Г., Міненко М. А. Київ : Кондор, 2013. 690 с.
3. Найдюнов І. М., Ігнатюк А. І. Методика викладання фінансово-економічних дисциплін : навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ, 2005. 384 с.
4. Найдюнов І. М. Підготовка викладача фахових дисциплін як політико-соціальна проблема. Проблеми модернізації України : зб. наук. пр. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2016. С. 160–163.
5. Найдюнов І. М. Академічна доброчинність – ефективний засіб надання освітніх послуг у ВНЗ. Проблеми модернізації України : зб. наук. пр. Київ : ДП “Вид. дім “Персонал”, 2018. С. 51–54.